

Parolek, Radegast

Doc. PhDr. Jiří Honzík, CSc., sedmdesátiletý

Opera Slavica. 1994, vol. 4, iss. 1, pp. 59-60

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116360>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

kultury ruského národa, tak i o každodenní práci překladatele. Dalo impulzy k vlastnímu dialogu s ruskou kulturou při jejím soustavném studiu a četbě.

Jana Achová

Doc. PhDr. Jiří Honzík, CSc., sedmdesátiletý

Dne 19. 4. t. r. se v přeplněném sále v Literárněvědné společnosti ČSAV konalo slavnostní zasedání k 70-tinám J. Honzíka. O jeho životě a díle promluvil jeho vrstevníci - rusista J. F. Franěk a bohemista M. Jungmann, jehož zajímavý referát byl generační zповědí. Na závěr večera přednesl jubilant přednášku na téma Doktor Živago jako román lyrika.

Jiří Honzík se narodil r. 1924 v severočeském Košumberku. Svě mládí prožil v Cvikově, Č. Lípě, Luži a V. Mýtě. Jeho středoškolská studia přerušilo zatčení gestapem, věznění a nasazení v Říši. Po maturitě r. 1945 se za studií na FF UK stává oblíbeným žákem prof. B. Mathesia. Už v letech 1948-49 spolupracuje s Kulturní politikou a hodně tiskne. V souvislosti s extrémně nadsazenou aférou s tzv. pamfletem na Nezvala byl nucen odejít učitelovat do Dětrichovic u Děčína a pak vojákovat. Teprve po skončení Stalinovy a Gottwaldovy éry může pokračovat na FF UK zprvu jako aspirant, později jako odborný asistent. V době "oblevy" a "pražského jara" obhájil kandidátskou práci o Turgeněvovi, rozvinul bohatou odbornou, překladatelskou i kritickou činnost a stal se jedním z neaktivnějších "obrodných" činitelů nejen na FF UK, ale i v překladatelské sekci Svazu spisovatelů. Za to byl ovšem za "normalizace" vyhozen z fakulty a až do "sametového" převratu r. 1989 živořil jako překladatel a publicista na volné noze. Po r. 1989 je rehabilitován a r. 1990 jmenován konečně docentem.

Honzíkova odborná, překladatelská, kritická a ediční činnost je mimořádně rozsáhlá. Z jeho vědeckých prací je nejvýznamnější jeho podíl na mezinárodně úspěšné Ruské klasické literatuře (1977), v níž mu patří partie o ruském romantismu, o Puškinovi, Lermontovovi, Gogolovi, Gončarovovi, Turgeněvovi a dalších klíčových postavách. Jména autorů však nesměla být na obálce knihy uvedena. Z mnoha stykových studií k nejlepším patří Turgeněv i česká literatura (sb. I. S. Turgeněv, Moskva 1960, s. 420-451) a Valerij Brjusov a česká literatura (Bulletin RJL - XXII, 1993, s. 123-137). Honzík je autorem okolo sta cenných studií, doslovů a předmluv o ruských spisovatelích, zvláště však o ruské poezii tzv. stříbrného věku 1890-1917, z níž také připravil dvě velké antologie - o symbolistech (Zlato v azuru, 1980) a akmeístech (Ústa slunce, 1985), které opatřil komentáři, memoárovým a výtvarným materiálem

a na nichž se sám překladatelsky podílel. Jeho nejnovější studie o Gumiljovovi, Pasternakovi a Mandelštamovi potvrzují, že je dnes zřejmě nejlepším znalcem ruské poezie zmíněného období. Kromě poezie překládá ovšem i prózu a také odborné knihy (Bachtina, Žimnuského aj.). Bohatá je i Honzíkova recenzní a kritická činnost.

Závažný je Honzíkův bohemistický přínos, edičně a odborně zaměřený především na Boženu Benešovou a Terezu Novákovou, za jejíhož nejlepšího znalce je obecně pokládán. Některé z jeho studií vyšly v zahraničí, např. *Der Weg der tschechischen Poesie zur Gegenwart*, Dortmund 1966 aj. V době druhého protektorátu 1969-89 Honzík spolu s J. F. Fraňkem a M. Drozdou redigoval sborníky českého rusistického samizdatu (osm svazků, devátý dodatečný vyšel až r. 1993). Přispěl do nich nejen původními studiemi a překlady, ale i vlastními verši, pod pseudonymem Martin Zik. Pod tímto jménem vyšel nyní jeho samostatný básnický svazček "Pustá Bělá. Fragmenty zapomenutého příběhu" (Praha 1994), jehož kvalitní verše potěší každého milovníka poezie.

Ve svém slavnostním referátu o Živagovi přiklonil se Honzík stejně jako Pasternak na vyšším vývojovém stupni k staršímu pojetí, které neoddělovalo poezii od prózy přísným předělem. I Pasternak volně přechází od "prozaické" řeči k řeči "vázané" a vše je pro něj poetické, protože v podtextu je všude poetično a v závěru románu nakonec vyvěrá širokým proudem na povrch. Pasternak označil svého Živaga za "geniálního diagnostika" (metaforicky naznačeno nejen nemocí, ale i lidí). Honzík by bylo možno označit za vynikajícího diagnostika tvůrčích osobností, zejména básnických. Starší literární vědci, odchovaní strukturální školou, byli dobrými typology různých forem liter. procesu (žánrů apod.) a dovedli autory do nich dobře zařazovat. Honzík jde o něco dál a vytváří na tomto pozadí zdařilé charakteristiky básnických osobností, které dobový rámeček a normy, jde-li o velké zjevy, skoro vždy překračují. V tom je jeho síla.

Radegast Parolek

Mezinárodní konference o žánrech na Masarykově univerzitě v Brně

Stává se již tradicí, že brněnští slavisté z Ústavu slovanských literatur a literární komparatistiky filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně nezapomínají na to, aby v pravidelných intervalech uspořádali setkání domácích i zahraničních slavistů a především rusistů, kteří mají podobné odborné zájmy jako oni sami. A protože je již tradicí, že brněnská slavistika rozvíjí to,